

ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਜੇ.ਜੇ.

ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

**ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ
ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ, ਸਰਕਾਰ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਤੇ
ਹੋਰ— ਉੱਤਰਦਾਤਾ**

2021 ਦਾ LPA ਨੰਬਰ 590 (O&M)

19 ਜੁਲਾਈ, 2021

**ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਅਨੁਛੇਦ। 226 ਅਤੇ 227—ਪੰਜਾਬ
ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994—ਸ. ਸਰਪੰਚ ਦੀ - ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਆਂ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਅਪੀਲ
ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।**

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਪੰਚ, ਜੋ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ, ਤੋਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੜਪਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੋਲ ਉਕਤ ਹੱਦਬੰਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ (ਸੰਖੇਪ ਲਈ “1994 ਦਾ ਐਕਟ”), ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ / ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੀਨਿਪਿਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਪਾਅ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1994 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 02.07.2021 ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੬)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਹੱਦਬੰਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਅਜਿਹੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੭)

ਸੁਨੀਲ ਚੱਢਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਕਸ਼ੈ ਚੱਢਾ ਦੇ ਨਾਲ।

ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਜੇ.

(1) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 05.07.2021 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅੰਤਰ-ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਤੌਰ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 01.03.2021 ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਈਸੇਵਾਲ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਮਿਤੀ 06.12.2019 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-4) ਨੂੰ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਵਾਬਦਾਰੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 10.02.2020 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-11) ਰਾਹੀਂ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 23.11.2020 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਅਨੈਕਸਨ ਪੀ-17) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਐਲਪੀਏ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 22.02.2021 (ਅਨੈਕਸਨ ਪੀ-18) ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਵ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2021 ਦੇ CWP ਨੰ. ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 01.03.2021 ਦੀ ਇੱਕ ਹੱਦਬੰਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸੂਚੀ P-21 ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਿਤੀ 02.07.2021 ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ

ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 05.07.2021 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੌਜੂਦਾ LPA ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(4) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘੋਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅੱਖ ਧੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

(5) ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੇਪਰ-ਬੁੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

(6) ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਹੀਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਦੇ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਹੱਦਬੰਦੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਹੱਦਬੰਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਹੱਦਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਐਡਵਾਂਸ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਭਾਵ ਡੀਜੀਪੀਐਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-21) ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਨ। ਮਿਤੀ 1.3.2021 ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਸਰਪੰਚ, ਜੋ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ, ਤੋਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੜੱਪਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੋਲ ਉਕਤ ਹੱਦਬੰਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ (ਸੰਖੇਪ ਲਈ “1994 ਦਾ ਐਕਟ”), ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਹੱਦਬੰਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ/ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੀਨਪਿਨ ਹੈ।

ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਪਾਅ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1994 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 02.07.2021 ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ

'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

(7) ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਹੱਦਬੰਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੋਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਦਲਵਾਂ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੱਦਬੰਦੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਗੁਣ/ਨੁਕਸਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਸਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਾਇਲ ਮਹਿਤਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ